

Az iskolánk, a Csicsói Gáspár Sámuel Alapiskola és Óvoda tanulóinak tevékenysége községünkben

Nyugdíjasnap – képek 2013 novemberéből

Iskolánk tanulói minden év őszén, októberben vagy novemberben fellépnek a kultúrházban nyugdíjasnap alkalmából. Kedves kis kultúrműsorral köszöntik az idősebbeket.

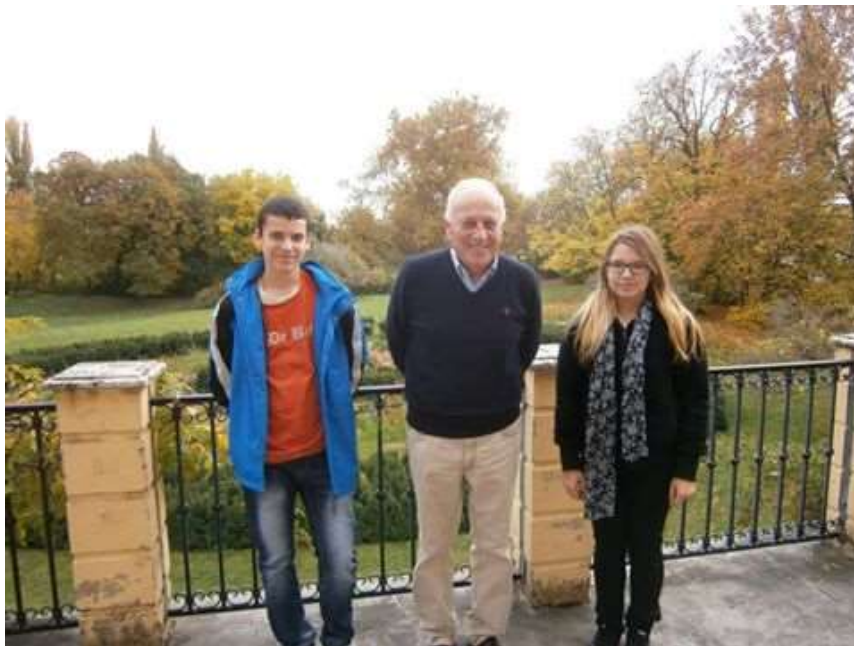
Óvodások:

Kincskeresők verseny – A Kálnoky család, 2013. november

Kincset kerestünk: „Akármerre jársz-kelsz a világban, mindig a szülőházadban melegedj...” (Móra Ferenc: Kincskereső Kisködmön). A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége idén is meghirdette a helyi értékeket felkutató diákok országos konferenciáját. Az alap- és középiskolás diákok Dunaszerdahelyen, a Szabó Gyula utcai Szakközépiskolában mutatták be kutatásaik eredményeit a kétnapos rendezvényen. A csicsói Gáspár Sámuel Alapiskola és Óvoda diákjai: Babiak Sabina és Szabó Dominik, IX. osztályos tanulók is részt vettek ezen a konferencián november 13-án, s méltón öregbítették iskolájuk hírnevét. Témájuk központi alakja Kálnoky Alajos gróf és a kastély története. Kutatásuk során a gyerekek nagy segítséget kaptak a gróf úrtól, aki különböző forrásokat adott a kastélyról. Megengedte, hogy a kastélyban a gyerekek fényképeket készítsenek, megmutatta a kastély kápolnáját, s néhány szobába is bevezette a „kincskeresőket”. Nagy élmény volt a kastély erkélyén elkészíteni a gróf úrral az interjút. Köszönet illeti még Nagy Amáliát, aki szintén sokat segített a gyerekeknek.

A háromtagú zsűri: Szanyi Mária néprajzkutató, Varga Norbert folklórkutató és Agócs Attila, a Füleki Vármúzeum igazgatója nagyon megdicsérték Sabina és Dominik munkáját. Diákjaink nemcsak értékes könyvekkel és oklevelekkel lettek gazdagabbak, hanem a felkutatott ismeretek által is. Remélhetőleg mindez erősíti kötődésüket a szülőföldhöz.

Karácsonyi ünnepség a kultúrházban – 2013 decembere

Óvodások

Iskolások

Zeneiskolások karácsonyi műsora

Nyilas Misi karácsonya – 2013 decembere

A szeretet ereje...

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Diakóniai Központja (DK) a Magyar Református Szeretetszolgálattal (MRSZ) idén is meghirdette a Nyilas Misi Karácsonya nevű programját, melynek keretében ajándékokat gyűjtöttek gyerekeknek és időseknek egyaránt. A csicsói Gáspár Sámuel Alapiskola mellett működő Diákönkormányzat is tudomást szerzett e nemes kezdeményezésről, s úgy gondolták, tesznek egy próbát: megkérik az iskola diákjait, hogy a megunt, de még szép játékaikat, kinőtt, de jó állapotban lévő ruháikat hozzák el a rászoruló gyerekek számára. Nem várt mennyiségű cipősdoboznyi csomag jött össze. A kis elsősöktől egészen a kilencedik osztályosokig szinte mindenki hozott valami apró ajándékot. Öröm volt látni, hogy a tanulók egymást segítve csomagolták be a cipősdobozokba a különféle adományokat. Voltak olyan tanulók is, akik már kész csomagokat hoztak az iskolába. Legnagyobb köszönet a gyerekeket támogató szülőket illeti, hiszen nélkülük nem sikerült volna 89 csomagot összegyűjteni. A csicsói alapiskola tanulói bebizonyították, hogy jószívű gyerekek, nem restek segíteni, ha kell!

Aradi emlékműsor – 2014 októbere

Minden évben megemlékezünk a hősekről, felemlegetjük kiváló katonai szaktudásukat, a hazájukhoz való őszinte ragaszkodásukat, de arról ritkán esik szó, hogy ezek a férfiak nem csupán katonák voltak, hanem szerelmes férjek, boldog családapák, akik tele voltak tervekkel feleségük, gyermekeik oldalán. Higgyék el, ők sem így tervezték. Az utolsó percekben is reménykedtek abban, hogy az ellenfél irgalmas lesz hozzájuk, és kegyelmet kapnak. Az idei műsorunkban nem csupán az aradi vértanúkról emlékezünk meg, hanem szerelemeikről is, akik mertek szembenézni sorsukkal. Lázár Vilmos utolsó levelében a következőt írta feleségének: légy erős, légy nőm, miként én férfiú. És igen, a vértanú szavait hallgatva szinte mindegyik özvegyről elmondható, hogy erősek voltak. Életük hátralevő részében is méltón ápolták férjük hagyatékát. Gerencsér Miklós: Aradi napló című könyvét és Katona Tamás tanulmányát olvasva jött az ihlet a forgatókönyv megírására. De a forgatókönyv egymagában nem elég. Kell hozzá egy társaság, amely megcsinálja. Itt áll önök előtt 28 növendék, régi és új szereplő, akik vállalva a péntek esti próbákat, eljöttek, és bemutatják nekünk az 1849-es októberi eseményeket. Nagyon köszönöm tanítványaimnak, a 6-os tanulóktól kezdve a már középiskolásokká serdült diákokig, hogy a hívó szóra jöttek, és így sikerült megvalósítani közösen az elképzeléseket.

(részlet az ünnepi beszédből) Nagy Edit

Határtalan séta a magyar történelemben – 2014 októbere

Csicsón Nagy Géza ffaragó művészt (aki a magyar kultúra lovagja címet is megkapta) senkinek sem kell bemutatnom, hiszen számos alkotás az ő keze nyomán jött létre községünkben. Géza bácsit régi és szoros barátság fűzi a Frech „dinasztiához”, akik nem kevés alkotással gazdagították falunk örökségét: a sajnos időközben elhunyt Frech Ottó ffaragó művész (2005-ben őt is a magyar kultúra lovagjává avatták) Nagy Gézával együtt faragta egykor Attila hun vezér szobrát, de fia, Frech Gábor is számos alkotással gazdagította falunkat: egyik ismert alkotása a Köteles Lászlóval faragott Szent István szobor, amely méltón gazdagítja napjainkban is a csicsói szoborparkot. Frech Gábor, aki nemcsak mint „fanyűvő” éli életét, de a pestszentlőrinci Gulner Gyula Általános Iskola történelem szakos tanára is, Géza bácsival felvetett egy ötletet: mi lenne, ha a pestszentlőrinci iskola és a csicsói Gáspár Sámuel Alapiskola kapcsolatba lépnének egymással. A két intézmény vezetője is támogatta a javaslatot olyannyira, hogy a találkozó október 11-én meg is valósult. Diákjaink kissé félszegen, de annál nagyobb kíváncsisággal fogadták a pestszentlőrincieket.

A szívélyes üdvözlés után megebédeltünk, majd vendégeink megajándékoztak bennünket: szebbnél szebb könyveket, iskolai tanszereket kaptunk. A program az iskolai klubhelyiségben folytatódott: kis kultúr műsorral kedveskedtünk az érkezőknek, majd bemutattuk kisfilmünket iskolánkról. Vendégeinknek megmutattuk iskolánk névadójának, Gáspár Sámuelnek a tiszteletére berendezett emlékszobánkat. A magyarországi diákokat egy történelmi sétára invitáltuk falunkba: megmutattuk a Kálnoky-kastélyt, a csicsói szoborparkot, a Magyarok maradni emlékparkba is elsétáltunk. Nem kis meglepetésünkre a pestszentlőrinci diákok Frech Gábor tanár úrral megható kultúr műsort adtak elő nekünk az emlékparkban a Trianon emlékmű mellett. Megálltunk a Kitelepítettek emléktáblájánál, majd megtekintettük Hites Kristóf szobrát is. A séta után visszamentünk iskolánkba, ahol a tanulók vegyes csapatokba szerveződve játékos történelmi tesztet oldottak meg közösen: jó volt látni, hogy a pestszentlőrinci tanulók a csicsói tanítványokkal együtt próbálták legyűrni a történelmi feladatokat. Este kissé fáradtan, de remélhetőleg sok-sok élménnyel indultak haza vendégeink a közös megegyezéssel, hogy májusban mi megyünk Pestszentlőrincire. Úgy érzem, ez a találkozás izgalmas és tartalmas barátság kezdete. „Mi egy vérből valók vagyunk”.

Kincskeresők – 2014 novembere

Iskolánk idén is képviseltette magát a Kincskeresők X. regionális értékeket kutató diákok országos konferenciáján Baraňovič Viktória és Földes Éva, VIII. osztályos tanulók személyében. Témánk az 1965-ös árvíz volt. A versenyt Dunaszerdahelyen rendezték meg, olyan neves zsűritagok előtt, mint Bauer Edit, volt európai parlamenti képviselő, vagy Gaál Ida művészettörténész, néprajzkutató. Szanyi Mária néprajzkutató, a verseny főszervezője beszédében nem győzte hangsúlyozni, hogy mennyire fontos nemzeti identitásunk megőrzése. Ennek elengedhetetlen része a regionális értékeink megőrzése. Ahhoz, hogy valamit őrizzünk, előbb meg kell, hogy keressük. Tudatában kell lennünk annak, mennyi értékes kincs van körülöttünk, a falvakban, ahol élünk. A Kincskeresőkre az egész ország területéről jöttek tanulók, akik érdekesebbnél érdekesebb témákat mutattak be a zsűritagoknak. Megismertük a komáromi szekeres gazdák életét, izgalmas információkat tudtunk meg a búcsi emberek meteorológiai megfigyeléseiről, de a Németországba hurcolt leventék sanyarú sorsát is bemutatták a résztvevők. Iskolánk tanulói: Baraňovič Viktória és Földes Éva az 1965-ben pusztított csicsói árvízről készítettek egy 10 perces előadást. S hogy miért éppen ezt a témát választottuk? Talán azért is, mert jövőre, június 17-én lesz 50 éve, hogy a gátszakadás megtörtént

Csicsó és Kulcsod között. A lányok igyekeztek minél több forrásból meríteni: könyveket forgattak a témával kapcsolatban, a sajtó kiadványait olvasgatták, képeket gyűjtöttek az akkori borzalmas állapotokról. Nagy értéke a munkának, hogy a tanulók felkerestek a községünkben olyan csicsói lakosokat, akik részesei voltak ennek a szörnyűségnek. A szemtanúk sok dologra emlékeztek. Hálás köszönet Fél Pali bácsinak, aki fogadta a lányokat, s egész délután mesélt nekik az akkori eseményekről. Ő erdészeti munkásként harcolt a víz ellen, próbálta védeni faluját. Mészáros István bácsit hallgatva olyan szólásokról szereztünk tudomást, amelyek ezekben az időkben keringtek a falu lakosai között. Pl.: „Akinék jól följött, annak jó volt, akinek meg nagyon följött, annak elvitte.” Ing. Décsi László bácsi, az árvíz elleni védekezés irányítója, járási koordinátora is számos érdekes dolgot mesélt az 1965-ös árvízről. Az előadás után a zsűritagok megdicsérték a lányok munkáját, s biztatták őket abban is, hogy a témát folytassák, kutakodjanak tovább. Nagyon pozitív élményekkel tértünk haza a versenyről. Tanítványaim nemcsak a jutalmul kapott értékes könyveknek örültek, de büszkén mesélték társaiknak, hogy a szlovák tévé magyar adásában is benne lesznek, mert felkérték őket egy rövid interjúra.

<http://www.rtv.s.sk/televizia/program/detail/119/madarsky-magazin/archiv?date=26.11.2014> (A linkre kattintva meg lehet nézni az interjút.) Jó volt így látni a gyerekeket, ahogy csillogó szemmel mesélték el Pali bácsinál tett látogatásuk minden apró részletét, vagy amikor Pista bácsi szólásain tanakodtunk, amikor félszegen néztek rám az interjú készítése előtt. Egy szó mint száz: jó érzés kincskeresőknek lenni! Megjegyzés: Nagyon sok csicsói lakosnak szeretnénk köszönetet mondani. Sokan segítettek abban, hogy munkánk elkészüljön. Videoanyagot kaptunk, családi fényképeket, régi újságcikkeket. Külön köszönet Mészáros Lajos tanító bácsinak a technikai háttér biztosításáért. Köszönjük Mindenkinek!

1848-as műsor – 2014 márciusa

„A menlevél, mely életet ment...”. Most vissza kell térnem arra a napra, mely a magyar nemzet életében olyan nevezetes fordulópontot képez: „március 15-ére (1848)”. A nagy napot fényesen kellett bevégezni, a várost estére kivilágították, s a színházban ingyen előadást tartottak; a Bánk bán lett rögtön kitűzve. De az egyszer extázisba hozott közönségnek nem volt már türelme Petur bán jámbor oppozícióját végighallgatni. Neki a „Talpra magyar” kellett! Egressy Gábor a színpad közepére lépett, s hatalmas előadásával elszavalta Petőfi lelkesítő költeményét. Ez jó volt, de mind kevés volt. Ekkor az egész játszószemélyzet elénekelte a „Szózatot”. Ennek is vége lett. Mit adjunk még? A zenekar rázendítette a Rákóczi rohanót. Ez gyújtott, de nem oltott. Pedig most már arra lett volna szükség. A felhevült közönség szomjas volt a diadalmámortól. Ekkor egy hang elkiáltá a karzatról: – Éljen Táncsics! S arra az egész néptömeg rázendíté egyszerre – Lássuk Táncsicsot! Iszonyú lárma lett belőle. Táncsics nem volt kéznél. Valahol kinn lakott a Ferencvárosban. De ha közel lett volna is, kegyetlenség lesz vala egy megtört, roskatag, beteg embert a színpadra hurcolni, hogy ott – mint valami híres muzsikus – hajtogassa magát a nép előtt. – „No fiaim –, mondá Nyáry, kivel együtt voltam a páholyában – fel tudtátok költeni a nagy szörnyeteget; de hogy tudjátok elaltatni?” Ifjú barátaim megkísérlék a közönséghez szólni, egymás után, Petőfi az akadémia páholyából, Irinyi a kaszinópáholy erkélyére lépve. Szavuk elhangzott a népdításban. A színpadon lebocsátották a függönyt; erre a lárma még jobban fokozódott; a karzatok dörömböltek; pokoli riadal volt. Ekkor nekem egy ötletem támadt. Nyáry páholyából át lehetett menni a színpadra. Felrontottam a színpad közepé. Körülnéztem, megláttam Egressyt, mondám neki, hogy húzassa fel a függönyt, a színpadról akarom harangirozni a közönséget. Ekkor elém jött Gertrúd királyné. Az ő arcán nem volt ijedelem. Egy háromszínű kokárda volt a keblére tűzve. Azt ő kéretlenül levette onnan és a mellemre tűzte. Erre felhúzták a függönyt. Mikor szóhoz juthattam,

ilyenforma szónoklati remeket hangoztattam: – Polgártársaim, Táncsics barátunk nincs itt. Otthon van a családja körében – Látjátok ezt a háromszínű kokárdát itt a mellemen? Ez legyen a mai dicső nap jelvénye. Ezt viselje minden ember, ki a szabadság harcosa; ez különböztessen meg bennünket a rabszolgaság zsoldoshadától. E három szín képviseli a három szent szót: szabadság, egyenlőség, testvériség. Ezt tűzzük kebleinkre mindannyian, kikben magyar vér és szabad szellem lángol! Ez aztán fordított a dolgon. A háromszínű kokárda helyreállítja a rendet. Aki háromszínű kokárdát akart feltűzni, annak előbb haza kellett menni. Tíz perc múlva a színház üres volt. Én a győzelem mámorával siettem e jelenet után Laborfalvi Rózához kezet szorítani. ...Ez volt a mi kézfogónk, a mi eljegyzésünk pillanata. .... A fényes diadalnapok után újrakezdődött a balsors. A világosi katasztrófa után az én életem is be volt végezve. A nagy óriás, a megálmódott dicső Magyarország széthullott atomjaira: a nagy emberek mind porszemekké lettek. Én is egyike voltam ezeknek a név nélküli, súly nélküli, célnélküli porszemeknek. Itt volt a minden végnek a vége! A tengersizemű hölgynek a jóslata egész teljességében előttem állt. Vagy a bitófa, vagy az öngyilkosság. – Huszonnégy éves voltam. És halott! ..... Ekkor megragadta a kezemet egy forró kéz. Az övé volt. Az asszonyé, aki szeret. – Mikor minden el volt veszve, az ő szerelme nem veszett el. Utánam hozta. Magával vitt. Megszabadított. Mikor egész Magyarország meg volt már hódítva, még volt egy foltja a hazának, ahová a hatalom el nem jutott soha. Ő kitalálta azt a zugot és keresztül minden ellenséges táboron, elvitt magával oda. Ez volt az a „nő, aki együtt jön velem”. Tisztelt Ünneplő Közönség! E szép ünnep alkalmából sok szeretettel köszöntöm Önöket. Az imént Jókai Mór: A tengersizemű hölgy című regényének egy fejezetéből olvastam fel egy részletet. S nem véletlenül. Jókai e művében önéletrajzi ismeretek is megtalálhatóak az író életével kapcsolatban. E regényét is olvasva jött meg az ihlet idei műsorunk témájára: Jókai Mór és kedvese, Laborfalvi Róza életének bemutatására az 1848-as forradalom idején. E híres férfiú: Jókai Mór azon a nagy napon, március 15-én a forradalmi ifjakkal együtt egy fegyver nélküli, de szenvedélyes forradalmat robbantott ki Pest utcáin. S mily különös, hogy míg tehetséges írónk hazája szabadságáért harcolt, az ő szíve örök rabságba került abban a pillanatban, mihelyst meglátta Laborfalvi Rózát a Nemzeti Színházban. Sok támogatója nem akadt szerelmüknek: Jókai édesanyja dühöngött, fiát azzal fenyegette, hogy kitagadja. Az idős asszony viselkedése talán érthető is, hiszen azokban az időkben Róza nem volt egy ideális menyecskejelölt: 8 évvel idősebb volt Jókainál, 12 éves lánynak intézetben nevelkedett. Ráadásul Róza színésznő volt! Mindezek ellenére Jókai kitarthatott kedvese mellett, s bár fájt neki édesanyja, sőt, legjobb barátja, Petőfi elutasító viselkedése, feleségül vette szíve választottját. A szabadságharc leverése után Jókainak menekülnie kellett. A Bükkben, Tardona községben bujdosott. Ezalatt Róza eladta ékszereit, hogy olyan iratot tudjon szerezni férjének, melyet Klapka tisztjei kaptak a kapitulációkor. Róza menlevelének köszönhetően Jókai később az életét. S végül az író édesanyja, az idős Jókayné is megbocsájtott a fiataloknak, s alig másfél év múlva már lányának nevezte Rózát. Kedves Emlékezők! Nem szeretnék elcsépelet frázisokat pufogatni, tudom, az élet nem egyszerű, sőt, olykor kemény is tud lenni! De mindannyiunknak vannak vágyai, álmai, melyeket szeretnénk megvalósítani. S talán a mindennapok szürke forgatagában, a sok gond közepette ezek az álmok egyre inkább halványulnak. S évek múlva, szomorkás mosollyal szájunk szegletében gondolunk vissza azokra a fiatalkori vágyainkra, melyeket egykor oly nagy lelkesedéssel szerettünk volna megvalósítani. De merjünk Jókai lenni! Merjünk nagyot álmodni, s merjünk az álmainkért küzdeni! Nagy Edit (részlet az ünnepi beszédből)

Irány Pestszentlőrinc – 2015

Egy szép tavaszi napon iskolánk legügyesebb tanulói jutalomkiránduláson vehettek részt. Május 9-én, szombat reggel 26 diákunk vidám hangulatban szállt fel a buszra, mely Pestszentlőrincre vitt bennünket. Pesti barátaink október 11-én már meglátogatták iskolánkat, a Csicsói Gáspár Sámuel Alapiskola és Óvoda intézményét. A Gulner Gyula Általános Iskola igazgatója, Kerekes Elek igazgató úr már akkor meghívta iskolánk tanulóit Budapestre viszontlátogatásra. Reggel 10 órakor értünk a Hősök terére, ahol magyar barátaink már vártak bennünket. A kölcsönös üdvözlés után a Duna-partra igyekeztünk a Millenniumi Földalattival, ami a gyerekek számára nem kis élmény volt! A Dunán töltött egy óras hajókázás a Duna Corso sétahajóval szintén felejthetetlen élmény volt diákjaink számára. Budapest legszebb építészeti remekeit tekinthettük meg mind a budai, mind pedig a pesti oldalon. A hajókázás után sétáltunk egyet a városban. Megcsodáltuk a Hősök terén királyaink és erdélyi fejedelmeink szobrait, sétáltunk a Városligetben, a Vajdahunyad várban található Magyar Mezőgazdasági Múzeum épülete mellett is elhaladtunk. A kora délutáni órákban indultunk el a Gulner Gyula Általános Iskolába, ahol nagyon finom gulyáslevessel és lángossal vártak bennünket. Az ebéd elfogyasztása után Kerekes Elek igazgató úr

örömmel mutatta be nekünk iskolájukat. Az iskola megtekintése után iskolánk igazgatónője: Németh Ildikó megköszönte a szívélyes vendéglátást, majd átadta ajándékainkat: könyveket vittünk Felvidék szépségeiről, tanszereket, édességet. Sor került a közös 3 fordulós internetes e-játékunk eredményhirdetésére is. Vörös Flórián, V. osztályos tanulónk és a gulneres Kerény Luca Emma nyerték a játékot. Ők könyvjutalomban részesültek. A nap további részében Frech Gábor és Jánk Zsolt tanító bácsi vezetésével nagy sétát tettünk a XVIII. kerületben, ahol megcsodálhattuk a számunkra már nem ismeretlen Hét Vezér szoborcsoportot. Csicsó is büszkélkedhet ilyen különleges történelmi emlékhellyel! A séta után visszamentünk az iskolába, ahol a pezsztentlőrinciek játékos tesztelésre invitáltak bennünket, melyben Budapest nevezetességeiről kérdezték tanulóinkat, pl. ki tervezte az Országházat? Hány szobor van a Hősök terén? Diákjaink ügyesen vették az akadályokat, s bizonyították, hogy a nap folyamán figyelmesen hallgatták Frech Gábor és Jánk Zsolt tanító bácsik beszámolóit. A teszt után a csicsói tanulóink egy kis kultúrműsorral kedveskedtek a magyar diákoknak, majd az uzsonna elfogyasztása után sok új és felejthetetlen élménnyel indultunk haza. Végezetül egy nagyon fontos megjegyzés! Legügyesebb tanulóink teljesen ingyen vehettek részt ezen a kiránduláson, melyért köszönet jár azon intézmények vezetőinek, akik anyagilag hozzájárultak a kirándulás sikeres lebonyolításához. Anyagilag támogatták az iskolát: Csicsó Község Önkormányzata, Füss Község Önkormányzata, Kolozsnéma Község Önkormányzata, Nagykeszi Község Önkormányzata, a katolikus egyház, a református egyház, és egy magát megnevezni nem kívánó magánszemély is. Köszönjük a Gulner Gyula Általános Iskola igazgatóságának a támogatását is, hiszen a hajóút s a Millenniumi Földalatti költségeit ők állták. S végül, de nem utolsósorban köszönet illeti Nagy Géza bácsi csicsói fafaragót, aki szoros barátságban áll Frech Gábor tanár úrral, fafaragóval. Géza bácsi kezdeményezésére vette fel a kapcsolatot a két iskola intézményvezetője. Köszönet a Segítőknék!

Ünnepi műsor – Arad, 2015 októbere

Ha nekünk ma, 166 esztendő elteltével fontos a nyelvünk, a kultúránk, keresztény hagyományaink, gyermekeink jövője, akkor nem engedhetünk 48-ból! Nem engedhetjük, hogy e kis közösség a maga értékeivel a közöny álarca mögé bújjon! Nem engedhetjük, hogy az anyagi javak hajszolása közben megfélemezünk a valóban fontos dolgokról! Arad legfontosabb üzenete napjainkban talán az, hogy csak úgy lehet építeni a jövőt, ha hiszünk a közösség összetartó erejében. Egy olyan közösségben, amely a baj idején egységesen és erősen tud fellépni az őt ért támadásokkal szemben. Ez a műsor sokunk érdeme. Engedjék meg, hogy megköszönjem Szűcs Erzsébetnek és családjának, hogy idejüket nem sajnálva megrajzolták nekünk e szép háttérrel, amely ily módon vizuálisan is segíti elképzelni az akkori eseményeket. Szeretném megköszönni Androvics Adriannának, a kultúrház vezetőnőjének a sok segítséget, melyet nyújtott nekünk mind a díszlet megtervezésénél és létrehozásánál, mind a kosztümök és jelmezek összeválogatásánál illetve beszerzésénél. S aki most is, a műsor zajlása alatt is nagy segítségemre van. Köszönöm a kedves szülőknek, hogy támogatták munkánkat, s biztatták gyermekeiket, hogy jöjjenek, legyenek részesei e történelmi megemlékezésnek. A leghálásabb azonban Tanítványaimnak vagyok! Tanítványaimnak, akik a hívó szóra ismét eljöttek. Nagy Edit (részlet az ünnepi beszédből)

Karácsonyi műsor – 2016

Nyugdíjasnap – 2015

Tanévzáró ünnepély – 2016 júniusa

Gáspár Sámuel Vándorkupa – 2016 szeptembere

Arad városa a magyar Golgota – 2016

A napsütéses kora őszi napok után 1849. október elején hűvösebbre, esősre fordult az idő. Az aradi várbörtön foglyai fáztak. Csak fázzanak – gondolták a fogvatartók, mert döntéseiket is inkább a kicsinyes düh diktálta, s nem a józan ész. A józan ész ugyanis arra sarkallta volna a bécsi udvart, hogy békítse meg, szelídítse vissza rebellis magyarjait. Ezek a férfiak, a hős mártírok csillaggá váltak, áldozatokból példává nemesültek. Legyenek ma is példaképek, s ne a felejtés homályába veszendő mártír halottak! Mgr. Nagy Edit (részlet az ünnepi beszédből)

Szerkesztette Nagy Amália, Mgr. Nagy Edit

Költészet napja – 2016 áprilisa

Hölgyeim és Uraim, tisztelt Emlékezők!

„Mátyás király és Bethlen Gábor óta ekkora hadvezér nem nyargalt csatatereken”. – így jellemezte Katona Tamás történész a magyar hadvezért, Görgei Artúrt (1848-tól használja nevének ezt a formáját, eredetileg Görgey). A történész szerint a tábornok nemhogy nem megvetendő történelmi személyiség, de példaképként is állítható a magyarok elé. Bár hosszú ideig és nagyon sokan másképp értékelték a hadvezér tetteit, sőt „az áruló mítosz” terjedt el Görgeiről.

Valóban áruló volt Görgei Artúr, vagy egy hős hadvezér, akit a közvélemény teljesen tévesen ítelt meg?

Az 1848-as forradalom kitörését követően a szabadságharc egyik legfontosabb hadvezéréként októberben tábornokká, majd néhány hónappal később fővezérré nevezték ki Görgeit. A tavaszi hadjárat során aratott sikerei (Buda, Tápióbicske, Isaszeg stb.) bizonyítják a legjobban, mennyire kiváló hadvezére volt ő csapatának. A túlerővel szemben is sorra nyerte katonáival a csatákat. A nyári hadjáratban olyan fejsérülést szenvedett Komárom mellett, amibe majdnem belehalt, a 30 ezres hadteste élén maradván mégis képes volt arra, hogy a 120 ezer főt számláló orosz főerőt lekösse.

Feltehetően másként zárult volna az akkor már megnyerhetetlen szabadságharc, ha az osztrák–orosz túlerőt látván 1849 júniusában Görgeire hallgatva nem a Tisza–Maros vidéki, hanem a komáromi összpontosítást választják az ország vezetői. A Komáromnál lévő hatalmas erődrendszer a korabeli haditechnika körülményei között „bevehetetlennek” számított – az is maradt a dinamit feltalálásáig; a térségben a szabadságharc szimpatizáló magyar nemzetiségű lakosok éltek, ráadásul az összpontosítás helye stratégiai ponton, a Bécset Pesttel összekötő vízi útvonalon feküdt.

A kormány azonban másként döntött...

Kossuth Lajos a temesvári vereség után, a nyomasztó orosz – osztrák túlerőtől szorongatva az utolsó pillanatban adta át Görgeinek a hatalmat.

A kényszerű világosi fegyverletétel után pedig az elmenekült volt kormányzó azonnal árulózni kezdte a diktátorra kinevezett hadvezért, egyszemélyben felelőssé téve a bukásért.

A külföldre emigráló egykori kormányzó a világosi fegyverletétel után már egy hónappal, a vidini levelében így írt Görgeiről: „Görgeit felemeltem a porból, hogy magának örök dicsőséget, hazájának szabadságot szerezzen. És ő a hazának gyáván hóhérjává lőn.”

Görgei – bár lényegében felajánlotta magát, hogy rajta álljanak bosszút a fegyverletétel után – az orosz cár közbenjárása miatt nem végezték ki. Még hosszú börtönnel sem sújtották, az ausztriai Klagenfurtba száműzték.

1849 karácsonyán az egykori fővezér az öccsének ezt írta:

„Emlékezel-e még, öcsém, azon mondásomra, hogy nekem – bármerre dőljön el hazánk sorsa – mártírszerep fog jutni. Jutott is: de ennyire kinteljesnek nem véltem volna. – Akasztófát, golyót vagy örökös börtönt vártam – rövid szenvedések után végső nyugalmat. De jelen állapotom százsorta rosszabb mindezeknél! Kitéve minden buta vadállat szamárrúgásainak, tört erővel, minden oltalom és védelem nélkül; és mi a legfájóbb, tapasztalni azt, mint kárhozzatnak engem éppen azok, akikért számtalanszor kockáztattam életemet...”

A kiegyezés után Görgei Artúr hazatérhetett Magyarországra. Ausztriában sem katonaként, sem kémikusként nem engedték dolgozni. Emlékiratait, melyek a szabadságharc eseményeit elevenítették fel,

betiltották, így azok jogdíjára sem számíthatott. Két gyermek édesapjaként kénytelen volt az osztrák kormánytól alamizsnát kérni.

Miután visszatért Magyarországra, itthon sem kapott rendes munkát. A magyar kormány végül szerény életjáradékot utalt neki.

Mindeközben Görgei Artúrt otthon is körülvette a gyűlölet:

Egy fiatal anya, aki kézen fogva vezette fiacskáját, rámutatott az öregúrra s azt mondta gyermekének: „Nézd, kisleány, ez az az ember, aki elárulta a hazát. »Talán nem egészen igaz az, amit Ön a kis fiának mondott rólam — felelte az öregúr —, de talán így van jól. Hadd higgye a magyar, hogy csak árulás győzhette le. Ez a hit talán, ha én szenvedek is miatta, a nemzeti jövő egyik eleme.«”

Görgei családja szerint a hadvezér eltakarta lelkének mélységeit, de azért voltak arra utaló jelek, hogy igenis foglalkoztatták az őt ért vádak. Így vall erről a család: „Örökké történelmi tanulmányokat folytatott, és 82 éves korában elkezdett angolul tanulni, hogy eredetiben olvashassa Shakespeare-nek azokat a drámáit, melyekből megnyugvást kereshet mindenki, aki igazságos ügyekkel bukott el nagy tömegekkel szemközt”.

A kapituláció után a tábornok még 67 évig élt. 1916-ban matuzsálemi korban, 98 évesen hunyt el. (Hosszú betegség után május 2-én, leghíresebb győzelmének, Budavár bevételének 67. évfordulóján halt meg.)

Emlékműsorunk, melynek címe: „Görgey, az áruló. Soha!” célja, hogy a hadvezérrel kapcsolatos ellentmondásokat és igazságtalanságokat feloldja azért is, hogy Görgei nevét végre méltó helyen emlegessük nemzeti emlékezetünkben.

Színarabunk története Klagenfurtban játszódik, ahova az ifjú hadvezért a világosi fegyverletétel után száműzik. Feleségével, Adéllal csendesen éli hétköznapjait, s George, a francia inas is segíti a házaspár mindennapjait. A posztógyáras Moró és felesége, Moróné mindennapos vendég az ifjú házaspárnál.

Megjelenik Gida, Görgei bátyja is, valamint Mainz könyvkereskedő, aki szeretné Görgei emlékiratait kiadni. Görgei öccse, István segíti testvérét az emlékiratok megírásában. S Reviczky, a bajtárs is meglátogatja a szerény körülmények között élő tábornokot.

A forgatókönyv írásakor forrásként Németh László: Az áruló című drámáját olvastam, majd használtam fel, illetve, Görgey Artúr: Életem és működésem Magyarországon 1848-ban és 1849-ben című művét vettem kezembe, Móricz Zsigmond a tábornokról írt jegyzeteit böngésztem, illetve Szentgyörgyi István tanulmányát is elolvastam.

Műsorunk a következő szereposztás szerint szerveződik össze: Görgei Artúr szerepét Androvics Zalán játssza, feleségét, Adélt Ledeczky Réka alakítja. Moró, a posztógyáras szerepét Pollák Bálint játssza. Moróné szerepébe Németh Emese bújik. Görgei bátyja, Gida alakját Esztergályos Ádám formálja meg, a hadvezér öccsét, Istvánt Pollák Bálint testesíti meg. Mainz a könyvkereskedő tetteit Androvics Mihály idézi fel. George, a francia inas szerepét Borgula Tamás alakítja. Reviczky, az adjunktus bőrébe Deák István bújik. S akik a történetet egy kerek egészé fűzik: narrátoraink szerepében előadnak: Beke Noémi, Janšišin Brigitta, Krekáč Evelin, Kovács Kevin, Németh Krisztián, Krekáč Dávid, Kádár Kevin.

Végezetül arra kérem tanítványaimat, fájadjanak fel a színpadra, s adják elő történetünket Görgei Artúrról, a HADVEZÉRRŐL!

Önöknek pedig méltó megemlékezést kívánok! Nagy Edit

További munkák:

Kincskeresők - A Nagy Háború

Adatközlő: ing. Décsi László, Nagy Amália, Nagy Géza, Szalai Mária

A munkát készítette: Baraňovič Viktória, Földes Éva

A Csicsói Gáspár Sámuel Alapiskola és Óvoda IX. osztályos tanulói

vezető tanár: Mgr. Nagy Edit 2015

Kincskeresők: A kender feldolgozása Csicsón

2006. május 10-én Dunaszerdahelyen került sor a Kincskeresők elnevezésű pályázat országos döntőjére. A több hónapon keresztül zajló vetélkedő utolsó fordulójában 16 alap- és 10 középiskolás csapat 80 résztvevője mérte össze erejét. A döntőben a csicsói iskolások is részt vettek:

Adatközlő : Nagy Imréné szül. Bödők Teréz

A munkát készítette: Ihar Éva és Soós Denisza a Csicsói Gáspár Sámuel Alapiskola VI. osztályos tanulói
vezető tanár: Mgr. Nagy Livia (1954–2012) 2006

A Duna folyó, és az ártéri erdők jelentősége Csicsó és Kolozsnéma községek számára

Készült a 2013 - Sajó Károly Kárpát-medencei környezetvédelmi versenyre.

Készítette: Babiak Sabina, Bugyi Ágnes, Pálovics Nikoletta

Tanár: Mgr. Győriné Benedek Kata.

Felvidéki értékőrők versenye

A Felvidéki értékőrők versenyén a csicsói Gáspár Sámuel Alapiskola és Óvoda diákcsoportja bejutott az országos döntőbe. 24 iskola indult a megmérettetésen. A döntőben 11 iskola vehetett részt. A zsűri elnöke Lezsák Sándor a Magyar országgyűlés alelnöke volt. Felkészítő tanárok: Buglos Terézia és Nagy Editke. A felkészülést segítette Bödők Károly a Felvidéki Értéktár Bizottság tagja, a versenyben az iskola szakmai mentora.

„A Gáspár Sámuel Alapiskola és Óvoda intézményéből, Csicsó községből jött kis csapatunk: Ledeczky Réka, Jančišin Brigitta, Borgula Tamás, Esztergályos Ádám, Baross Anasztázia és Németh Krisztián jutottak be a Felvidéki értékőrők országos döntőjébe.

A Felvidéki értékőrők című versenyről szóló tájékoztatósi propagandaanyagot érdeklődve vettük kezünkbe. Tetszett nekünk a verseny összetettsége: a versenyen a feladatlapon kívül községünk híres szülöttjét is be kellett mutatni, illetve sütnünk kellett olyan helyi ételnevezetességet, mely erre a környékre igazán jellemző. Verbuváltunk egy csapatot, melynek nevet is adtunk: Értékőrők. S miért éppen ezt a nevet választottuk? Mert kicsiny falunk Csicsó bővelkedik értékekben. Úgy gondoltuk, ez az a verseny, ahol lehetőségünk van másokkal is megismertetni otthonunk értékeit.

Nagyon tetszett nekünk a verseny azon része is, mely a drukkereknek adott lehetőséget arra, hogy szavazhattak kedvenc csapataikra. Minél több drukkert szerzett a csapat, annál nagyobb lehetősége volt a továbbjutásra. Egy számunkra kedves iskola, a pezsztentlőrinci Gulner Gyula Általános Iskola Zsolti bácsiját (Jánk Zsolt) kerestük meg interneten keresztül, s kértük arra őt és diákjait, hogy drukkoljanak nekünk, oldják meg a kártyákat, s szavazzanak csapatunkra. Zsolti bácsi a pezsztentlőrinci diáktársainkkal együtt sok szavazattal ajándékozta meg iskolánkat, melyet ezúttal is nagyon köszönünk nekik!

De szüleink, nagyszüleink, szüleink munkatársai is nyitottak voltak: oldották a feladatokat, s adták csapatunkra szavazataikat.

A verseny folyamán személyiségként a Csicsói Nagy Géza fafaragó életét, munkáját mutattuk be. Jó volt olyan személyről írni, aki máig tevékenykedik községünkben, akihez személyes kötődésünk van: találkozunk vele az üzletben, a különféle rendezvényeken, sőt, ha megkérjük, figyelemmel kísérhetjük munkáját is, miközben farag.

S bár ismerjük Géza bácsit, mégis akkor, mikor írtuk róla a beszámolót, s kutakodtunk utána, kérdezősködtünk róla és tőle, lenyűgözött bennünket Géza bácsi sokoldalúsága: ő nemcsak farag, de fiatalkorában festett, fényképezett, hagyományőrző napokat szervezett, képműkiállításokat rendezett a Kálnoky-kastélyban.

A verseny legnehezebb feladata számunkra a sütés volt: csicsói kulcsos kalácsot sütöttünk. A recept: keményebb tésztát kell gyúrni féldara lisztből. A csicsói kulcsos kalács mássága az, hogy az élesztőt cukros tejben futtatjuk, de külön cukrot nem teszünk bele. Tojás nélkül, kacsaszírral, borssal, sóval átgyúrjuk.

Elmondhatjuk, hogy sokat tanultunk e verseny folyamán. A legfontosabb lecke talán az volt, hogy körbevesznek bennünket az értékek. Melyek mellett érdektelenül elmenni nagy véték!”

Értékkörzők csapata.

A csicsói magyarok sorsa a II. világháború idején és utána

Adatközlő : Ábrahám Ilona, Nagy Amália, Szalai Mária

A munkát készítette: Ledeczky Réka, Jančišin Brigitta, a Csicsói Gáspár Sámuel Alapiskola és Óvoda tanulói
2017. 11.8-án előadott munka a Kincskereső – regionális értékeket kutató diákok országos konferenciáján, Dunaszerdahelyen. A munka aranyásvos minősítést kapott.

vezető tanár: Mgr. Nagy Edit

A felsorolt munkákkal versenyeken vettek részt, de ezen kívül részt vesznek különféle matematikai, szavaló, irodalmi, történelmi, nyelvi, stb. iskolai versenyeken, amelyeken szép eredményeket érnek el.

A csicsói iskolások és óvodások minden évben kultúrműsorral kedveskednek községünk lakosainak a nyugdíjasnapon, anyák napján, falunapon, ünnepi rendezvényeken, október 6-án és március 15-én, tanévzáró ünnepélyen. A tanulóknak van énekcsoporthoz és táncscoporthoz, színjátszókörük.

Köszönet tanáraiknak az áldozatos munkájukért.

Nagy Amália